

GLAVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA UDRUŽENJA MLJEKARSKIH RADNIKA SRH U MLJEKARSKOJ INDUSTRIJI »PIONIR«, PIK ŽUPANJA

Josip BAOTIĆ

Mljekarska industrija »Pionir« PIK Županja

12. lipnja ove godine Mljekarska industrija »Pionir« Kombinata Županja bila je domaćin vrlo značajnog republičkog skupa — godišnje skupštine Udruženja mljekarskih radnika SRH. Osim veoma iscrpnog izvještaja o poslovanju mljekarskih radnih organizacija naše Republike, preko trideset delegata iz svih mljekara (osim Rijeke, Dubrovnika i Varaždina) izabralo je novi Upravni odbor od 11 članova i Nadzorni odbor od 3 člana. Za predsjednika je ponovo izabran Stjepan Leaković iz Županje, za njegovog zamjenika dipl. ing. Lazo Trbić, tehnički direktor osječke mljekare, a za tajnika dipl. ing. Matej Markeš iz Zagreba.

Izvještaj o poslovanju mljekarskih radnih organizacija u SRH privukao je posebnu pažnju sudionika ovoga vrlo značajnog skupa. U radnim organizacijama ove privredne grupacije prošle godine bilo je zaposlenih oko 3.700 radnika, a ostvareni ukupni prihod bio je preko 204 milijarde starih dinara. Kako je vidljivo iz brižljivo pripremljenog i sveobuhvatnog izvještaja, mljekare naše republike otkupile su 302,8 miliona litara mlijeka, što predstavlja povećanje za 13% u odnosu na prethodnu godinu, a ono je veće za 4,5% od ostvarenog u cjeloj našoj zemlji. S ovakvim otkupom naša Republika je učestvovala sa 37% u ukupnom otkupu mlijeka u našoj zemlji (820 miliona litara). Značajno je istaći da je u prošloj godini otkup na društvenom sektoru bio u većem porastu nego na privatnom sektoru. Naime, otkup se na društvenom sektoru povećao za 16% i predstavljao 30,8% od ukupnog otkupa, dok je na privatnom sektoru porastao za 5% što je 69,2% od prošlogodišnjeg otkupa (1973. godine 26,3 — 73,7%). Sa 151 milionom litara Zagrebačka mljekara (sa pogonima Karlovac, Bjelovar, Varaždin i dr.) je na prvom mjestu u otkupu (50%), dok Županja sa 28,5 miliona litara zauzima drugo mjesto (9,4%), a »Zdenka« Veliki Zdenci treće mjesto sa 28 miliona litara (9,2%) otkupa u SRH. Posebno je pozitivno i za istaći povećanje otkupa na društvenom sektoru, jer su kod društvenog sektora manje sezonske oscilacije u otkupu, a te oscilacije su velike, jer je najveći dnevni otkup u mjesecu rujnu bio 985.000 litara, a u veljači 676.000 litara, ili 1:1,56. Za otkupljeno mlijeko u prošloj godini mljekare su isplatile proizvođačima oko 73,5 milijardi starih dinara.

Na osnovu ovakvog porasta otkupa mlijeka, rasla je i proizvodnja gotovih proizvoda. Najveći porast imalo je konzumno mlijeko i slatki mlječni napici, zatim svježi i meki sirevi, maslac, fermentirani mlječni napici, mlijeko u prahu i drugi proizvodi, dok jedino konzumno vrhnje još nije dostiglo proizvod-

nju i plasman iz 1972. godine. **Polovina otkupnog mlijeka još uvijek se prerađuje u konzumno mlijeko i fermentirane mlječne napitke.** Njihova dnevna proizvodnja i potrošnja iznosi od 400—460.000 litara. **Zbog neravnomjernog otkupa, kapaciteti za preradu su nedovoljno iskorišteni,** posebno oni za proizvodnju dehidriranih proizvoda, što ima niz negativnih posljedica. Povećani otkup mlijeka je utjecao i na promet produktivnosti zaposlenih, čija se struktura osjetno poboljšala, pa je produktivnost bila prošle godine veća čak za 14^{0/0}.

Povećanje produktivnosti povoljno se odrazilo na materijalni položaj zaposlenih, jer je omogućilo da se osobni dohoci zaposlenih osjetno poboljšaju i približe zaposlenim u drugim privrednim grupacijama. Prosječni osobni dohodak u ovoj privrednoj grupaciji iznosio je prošle godine 267.200 starih dinara.

Materijalna osnova, zbog čestih promjena i specifičnih uvjeta privređivanja, kod velikog broja mljekara nije naročito blistava. **Osnovna sredstva su otpisana sa 50^{0/0}, od čega građevinski objekti 27^{0/0} (nešto su u boljem stanju), a oprema čak sa 62^{0/0}. Ako se ima u vidu da su prošle godine investiciona ulaganja bila 4,5 milijardi starih dinara, što je oko 10^{0/0} nabavne vrijednosti osnovnih sredstava, onda se jasno vidi da položaj ove privredne grupacije nije dobar i da će bez šire pomoći društvene zajednice teško biti udovoljiti objektivnim potrebama razvoja. Najveća ulaganja prošle godine su imale mljekare u Županji i u Velikim Zdencima.** Kada se ima u vidu da su više od dvije trećine sredstava, sa kojima su raspolagale mljekare prošle godine (39,1 milijardi starih dinara) bankarska sredstva, onda je dosta teški ekonomski položaj ove grupacije još lakše sagledati.

Za ovu godinu mljekare su planirale približno isti otkup i preradu mlijeka kao i prošle godine (zbog porasta otkupnih cijena izgledi su da se otkup osjetnije poveća), dok su predviđena dvostruko veća ulaganja u proširenje i modernizaciju procesa proizvodnje.

U diskusiji po podnesenim materijalima učestvovao je veliki broj prisutnih delegata. Posebno je za istaći da se rješavanje ključnih problema nije tražilo od nekoga »trećeg«, već da su učesnici skupštine ukazivali na ono što sami mogu i trebaju učiniti.

Kao vrlo značajni faktor u tom većina ih je istakla ulogu jačanja i proširenja članstva u Udruženju, te još aktivniji rad u sekcijama, od kojih su se posebno istakle, prema riječima Ivana Štefekova iz Bjelovara, tehnološka i sirovinska sekcija. Isto tako je istaknut i značaj stručnih listova (»Mljekarstvo«), te stručnih ekskurzija, putem kojih se stječu nova dragocjena znanja. Inž. Matej Markeš je posebno apostrofirao pitanje produktivnosti rada, ističući da na nju utječe opremljenost mljekara, kapacitet, obučenosť i stručnosť radnika i niz drugih pitanja, te da se ovome treba pokloniti daleko veća pažnja. Stručnom uzdizanju kadrova također treba pokloniti više pažnje. O tome govori prof. dr Dimitrije Sabadoš i dr Silvija Miletić, koja je rukovodilac post-diplomskog studija na Poljoprivrednom fakultetu u Zagrebu.

Dr Sabadoš je istakao i nužnost objedinjavanja aktivnosti u proizvodnji i preradi mlijeka, jer prema njegovim riječima oni koji su zaposleni u primarnoj proizvodnji mlijeka nisu obuhvaćeni u strukovnom udruženju. Kao podsticaj radu istaknuta je uloga praćenja proizvodnje i ocjenjivanja proizvoda, što je ranijih godina uspješno činjeno.

ZAKLJUČCI

glavne godišnje skupštine Udruženja mljekarskih radnika SRH, održane dne 12. VI 1975 g. u Županji.

I Usklađivanje normativnih akata i rada Udruženja s ustavnim i zakonskim propisima.

Skupština usvaja prijedlog izmjena i dopuna normativnih akata Udruženja u smislu usaglašavanja s Ustavom SFRJ i SRH, te zakonskim propisima o samoupravnom organiziranju i radu Udruženja.

Skupština ocjenjuje da je dosadašnji upravni odbor Udruženja radio u skladu sa samoupravnim principima i odnosima naše društvene zajednice i smatra nužnim nastavak započetog kursa.

Skupština ovlašćuje novi upravni odbor Udruženja da pripremi principe provođenja delegatskog sistema kod izbora organa upravljanja Udruženja i donošenja drugih značajnih odluka.

II Povećanje broja članstva i aktivizacija članstva

a) Povećanje broja članova, kroz sekcije i druge oblike rada

Preko članova upravnog odbora kao i ostalih članova Udruženja nužno je u radnim organizacijama pokrenuti akciju za učlanjivanje što većeg broja mljekarskih radnika u Udruženje, pa u tu svrhu koristiti postojeća sredstva informiranja u radnim organizacijama i izravno ili pojedinačno stvarati grupne kontakte sa još neučlanjenim radnicima.

Skupština ovlašćuje Upravni odbor da daje informacije i smjernice za omasovljavanje Udruženja.

b) Sekcije

Rad sekcija treba prilagoditi potrebama radnih organizacija, tako da prijedlozi i rješenja budu od koristi i podjednakog interesa za sve članove. Kao tema rada sekcije u narednom razdoblju mogu biti:

- proizvodnja i plasman sladoleda u Jugoslaviji (društ.-priv.);
- uvoz mlječnih proizvoda, napose mlijeka u prahu, te njegov utjecaj na proizvodnju i otkup mlijeka;
- otkup i prodajne cijene mlijeka i mlječnih proizvoda kao osnova suradnje proizvođača mlijeka, mljekara i trgovine;
- mogućnost povećanja produktivnosti rada u mljekarama i dr.

c) Radničke sportske igre

Skupština stavlja u zadatak novom upravnom odboru da izradi program takmičenja i organizira sportske igre mljekarskih radnika.

One bi bile ne samo odraz sportske aktivnosti mljekarskih radnika, već još više put k upoznavanju i svestranoj suradnji radnika ove struke.

d) Ekskurzije

Stručne ekskurzije mljekarskih radnika sa ciljem upoznavanja drugih mljekarskih objekata u zemlji i inostranstvu treba organizirati i ubuduće, jer razvijaju drugarstvo i proširuju stručno znanje učesnika.

III Ocjenjivanje mlječnih proizvoda

Ocjenjivanje mlječnih proizvoda u okviru Udruženja mljekarskih radnika SRH treba ponovo aktualizirati i pozvati sve mljekare da u njemu učestvuju.

Pogodnim mjerama u ocjenjivanju treba dati ne samo instruktivno informativni nego i privredni značaj dodjelom priznatih znakova kvalitete i drugim obilježjima.

IV Suradnja

Udruženje mljekarskih radnika SRH i njegov rad trebaju biti uklopljeni u aktivnost buduće Samoupravne interesne zajednice za mlijeko i Instituta za mljekarstvo iz Beograda, pa je zato nužno uskladiti programe na nekim sektorima, da ne bi došlo do paralelizma u radu.

Suradnja Udruženja mljekarskih radnika s Poljoprivrednim i Tehnološkim fakultetom u Zagrebu, PTI-om, kao i Centrom za izobrazbu kadrova u Vinkovcima te Plivom mogla bi biti korisna kod izrade i provedbe programa stručne izobrazbe mljekarskih radnika kroz tečajeve nižeg, redovnog školovanja, postdiplomske studije i druge oblike prenošenja nauke u praksu.

V Izdavačka djelatnost

Potrebno je nastaviti redovito izdavanje mjesečnih časopisa »Mljekarstvo« i »Mljekarski list«.

U cilju unapređenja kvalitete ovih časopisa bilo bi potrebno osigurati suradnju stručnih i znanstvenih radnika iz čitave zemlje.

U »Mljekarstvo« je potrebno uvesti stalnu rubriku s priložima iz naših mljekara, te informacije o iskustvima i uspjesima radnih kolektiva i istaknutih radnika.

VI Ostalo

Skupština prihvaća podnijete izvještaje o radu upravnog odbora, poslovanju mljekara i izdavačkoj djelatnosti.

Usvaja obračun prihoda i rashoda u god. 1974 s izvještajem Nadzornog odbora da je poslovanje vođeno u duhu propisa.

Skupština usvaja predloženi predračun prihoda i rashoda Udruženja za god. 1975. u visini od 1,006.245,71 dinara.

Prodajna cijena časopisa »Mljekarstvo« se utvrđuje za naredno razdoblje za organizaciju udruženog rada — godišnja pretplata za jedan broj u iznosu od 320.— nd.

Ovlašćuje se U. O. Udruženja za odobravanje rashoda potrebnih za uređenje prostorija tajništva Udruženja.

Daje se razrješnica dosadašnjem U. O. i N. O. Udruženja. Na prijedlog kandidacione komisije izabrani su javnim glasanjem

- a) Upravni odbor u sastavu: Crnobori Marija, Gluvaković Jelena, Hajduković Tomo, Leaković Stjepan, Markeš Matej, Marošević Stjepan, Petričić Ante, Sabadoš Dimitrije, Stipetić Mladen, Štefekov Ivica i Trbić Lazo.
- b) Nadzorni odbor: Dokmanović Đuro, Ljepojević Slađana, Peti Ivan.
- c) Zamjenici članova U.O.-a; Čanić Franjo, Grahovac Branko i Pintarić Nada.
- d) Predsjednik Udruženja; Leaković Stjepan, zamjenik predsjednika Trbić Lazo, tajnik Udruženja Markeš Matej.